

ข่าวประจำวันจันทร์ที่ 8 สิงหาคม 2559

ข่าวจากหนังสือพิมพ์ คมชัดลึก

เผาอ้อย...ก่อนตัด! โดย - ดลมนัส กาเจ

อ้อยเข้าโรงงานที่ปลูกอยู่ในประเทศไทยมีปัญหาเรื่องคุณภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การเผาอ้อยก่อนตัด ซึ่งเป็นตัวการสำคัญที่ทำให้อ้อยเสียคุณภาพ และยังส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมเป็นอย่างมาก

มีผู้ศึกษาไว้อย่างน่าสนใจครับ คือ คุณศุภกร โพธิ์เอม และ ดร. สันติ แสงเลิศไสว จากภาควิชาเศรษฐศาสตร์เกษตรและทรัพยากร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และได้นำเสนอในการประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ 5 “การเกษตรดิจิทัลในพลวัตของเศรษฐกิจโลก” ที่จัดขึ้นเมื่อเดือนที่แล้วนี้ หลายท่านคงไม่ทราบว่าอ้อยที่ปลูกส่งโรงงาน ประมาณมากกว่า 60% มีการเผาไร่เพื่อให้เก็บเกี่ยวได้ง่ายขึ้น แต่ว่าการเผาอ้อยมีผลเสียหลายอย่าง ทั้งเรื่องของควันไฟและถ้าที่ไปรบกวนคนอื่นอย่างมาก และคุณภาพของอ้อยที่ลดลง ทำให้เก็บรักษาไว้ได้ไม่นาน

ดังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างเช่นคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทราย จึงได้พยายามสร้างแรงจูงใจไม่ให้เกษตรกรเผาอ้อย เช่นการตัดราคาอ้อยที่ผ่านการเผาตันละ 20 บาท เพื่อนำไปเพิ่มให้เกษตรกรที่ตัดอ้อยสด และเพิ่มราคาให้อ้อยสดขึ้นไปอีก

จนปัจจุบันนี้ราคาต่างกันประมาณ 90 บาท แต่มาตรการเหล่านี้ก็ยังไม่ได้ผลเต็มที่ เหตุผลหลักที่ทำให้การเผาอ้อยไม่ได้ลดลงก็คือส่วนต่างของราคาอ้อยสดกับอ้อยไฟไหม้ แตกต่างกันไม่มากพอ ที่สำคัญมากไปกว่านั้นก็คือคนรับจ้างตัดอ้อย ไม่ค่อยยินดีที่จะรับตัดอ้อยสดเท่าไร เพราะถ้าถึงแม้ค่าแรงตัดอ้อยสดจะสูงกว่าการตัดอ้อยไฟไหม้ก็ตาม เพราะรวมรายได้ต่อวันแล้ว การตัดอ้อยไฟไหม้ สามารถทำได้เร็วกว่ามาก จึงสร้างรายได้ต่อวันได้สูงกว่าเกือบสองเท่า

คำถามคือ ทำไม ไม่ใช้รถตัดอ้อยซึ่งสามารถทำงานได้เร็วกว่า และตัดอ้อยสดได้ดี ก็ปรากฏว่าในความเป็นจริงแล้ว เกษตรกรมีการใช้บริการรถตัดอ้อยประมาณ 10% เท่านั้น เนื่องจากลักษณะพื้นที่ไม่อำนวยให้มีการใช้รถตัด และพบว่าการใช้รถตัดทำให้เกิดความเสียหายระหว่างเก็บเกี่ยวมากกว่า ปัญหาอีกข้อหนึ่งก็คือ การที่เกษตรกรได้รับโควตาจากโรงงานน้ำตาล ทำให้ต้องรีบเก็บเกี่ยวอ้อยเพื่อส่งโรงงานให้ทันเวลาที่กำหนด ดังนั้น เมื่อหาแรงงานตัดอ้อยสดไม่ได้ ก็จำเป็นต้องเผาไร่อ้อย เพื่อให้ตัดได้ทันตามกำหนด หรือแม้เป็นเรื่องที่เสี่ยงต่อความผิดทางกฎหมาย แต่ก็จำเป็นต้องทำ

สรุปแล้ว เกษตรกรหลายรายก็ไม่ได้ยินดีที่จะเผาไร่อ้อย แต่ด้วยความจำเป็นต่างๆ บังคับให้ต้องทำ ถึงแม้จะมีการออกกฎหมายบังคับ แต่ไม่มีความเข้มงวด หรือแรงจูงใจในเรื่องความแตกต่างของราคาอ้อยสดและอ้อยไฟไหม้ที่เกษตรกรได้รับ

ทีมวิจัยได้เสนอแนะให้คณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทราย ได้ทบทวนเรื่องส่วนต่างระหว่างราคาอ้อยสดและอ้อยไฟไหม้ ซึ่งปัจจุบันนี้ต่างกันตันละ 90 บาท หากสามารถทำให้เกิดความแตกต่างกันได้มากกว่านี้ ก็น่าจะทำให้เกิดแรงจูงใจในการตัดอ้อยสดมากขึ้น

ที่สำคัญคือ ถ้าสามารถแก้ปัญหาเรื่องแรงงานได้ ก็น่าจะเป็นทางออกที่ดี เพราะราคาแรงตัดอ้อยสด ถึงแม้ว่าปัจจุบันจะสูงกว่าการตัดอ้อยไฟไหม้เกือบ 2 เท่า แต่ก็ยังไม่จูงใจให้แรงงานเหล่านี้หันมาตัดอ้อยสด เพราะเมื่อคิดเป็นรายได้ต่อวันแล้ว ก็ยังต่ำกว่าการตัดอ้อยสด

อีกทั้ง ต้องใช้เวลาและความยากลำบากมากกว่า ซึ่งเรื่องแรงงานนี้ ทางออกที่ดีก็น่าจะเป็นเรื่องของการพัฒนาและส่งเสริมให้มีการใช้เครื่องจักรเก็บเกี่ยวอ้อยที่มีประสิทธิภาพและขยายวงการใช้ให้มากขึ้น เพราะที่เป็นอยู่ในปัจจุบันนี้ การใช้เครื่องจักรเก็บเกี่ยวยังมีน้อยมาก

ทว่า เรื่องการนำเครื่องตัดอ้อยมาใช้นั้น คงต้องศึกษาอีกมาก เพราะถึงแม้จะมีเครื่องอยู่แล้วก็ตาม แต่การยอมรับของเกษตรกร ก็คือเรื่องสำคัญอีกเรื่องหนึ่งที่ต้องพิจารณา

โลกเปลี่ยนไว ชาวนาไทยต้องปรับ

โดย - สุรัตน์ อัดตะ

คิดเปลี่ยนอาชีพชาวนาเพื่อแก้ปัญหาสต็อกข้าว แต่คิดก็ผิดแล้ว หลังรัฐมนตรีนวมฯ "พล.อ.ฉัตรชัย สาริกัลยะ" ออกมาเปิดเผยว่า ปลายเดือนกรกฎาคมนี้ กระทรวงเกษตรฯ เตรียมเสนอมาตรการปรับโครงสร้างการปลูกข้าว โดยการเปลี่ยนไปปลูกพืชอื่นและจ้างเลิกปลูกข้าวพร้อมตั้งวงเงินไว้ประมาณ 1 หมื่นล้านบาท เข้าที่ประชุมคณะรัฐมนตรี (ครม.) หวังจะให้ชาวนางดปลูกข้าวนาปรังรอบ 2 เนื่องจากข้าวที่ได้คุณภาพไม่ดีและมีต้นทุนสูง โดยแนะนำให้ชาวนาปรับเปลี่ยนไปปลูกพืชทำปุ๋ยพืชสดแทน โดยรัฐบาลจะจ่ายให้ชาวนาที่ร่วมโครงการนี้ครัวเรือนละ 1,000 บาทต่อ 1 ไร่ โดยมุ่งไปที่ภาคอีสาน ซึ่งทำนาปีรายได้เฉลี่ยเพียง 45,000 บาทต่อครัวเรือนและสนับสนุนให้ปรับเปลี่ยนอาชีพอื่นหรือทำอาชีพเสริมแทน เพื่อสร้างรายได้ให้เพิ่มขึ้นเป็นเท่าตัว จะทำให้มีรายได้เพิ่มขึ้น

อย่างไรก็ตามชาวนาที่กังวลกับบอภิมหาโปรเจกต์หมื่นล้าน แม้แต่อดีตเลขาฯ หอการค้าภาคอีสาน “ทวิสันต์ โลงนาหุรัก” ก็เป็นห่วงเป็นใยกับแนวความคิดดังกล่าวให้ชาวนาปรับเปลี่ยนไปทำอาชีพอื่น โดยที่รัฐบาลยังไม่มีแนวทางปฏิบัติรองรับที่ชัดเจน เพราะการให้เงินไร่ละ 1,000 บาท เพื่อให้เปลี่ยนอาชีพ มองว่าก็ไม่ได้ช่วยเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจได้จริง การจะเปลี่ยนอาชีพคน โดยเฉพาะอาชีพชาวนาไม่ใช่เรื่องง่าย ๆ รัฐบาลจะต้องสร้างองค์ความรู้หรือชี้ช่องทางอาชีพที่จะให้เขาเปลี่ยนไปทำให้เห็นชัดเจนเสียก่อน แล้วให้เกษตรกรสามารถเลือกอาชีพเองจึงจะมีความเป็นไปได้มากกว่า ที่สำคัญมันไม่ใช่ความผิดของชาวนา แต่ผิดพลาดเชิงนโยบายแล้วจะมาเปลี่ยนอาชีพพวกเขาได้อย่างไร แต่อีกมุมหนึ่งก็ต้องยอมรับครับว่าปัจจุบันโลกเปลี่ยนไปเร็วมาก ชาวนาจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องปรับตัวเพื่อให้ทันกับสถานการณ์และการอยู่รอดอย่างมั่นคงและยั่งยืน

ทางรอดของอาชีพชาวนาจากนี้ไปจะเป็นอย่างไร กรุงเทพมหานครกิจและสถานีดิจิทัล NOW26 ร่วมกับ กรมการข้าว และสยามคูโบต้า คอร์ปอเรชั่น จัดสัมมนา “โลกเปลี่ยนไว ชาวนาไทยต้องปรับ” เพื่อร่วมหาแนวทางในการพัฒนาเกษตรกรรมไทย ให้ก้าวไกล ทันสมัยต่อโลกที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ฟังปาฐกถาพิเศษในหัวข้อ “ก้าวสู่การเป็นชาวนามีอาชีพแบบญี่ปุ่น” โดยอาจารย์ทศิโทมุ มียาโกชิ ที่ปรึกษาเชี่ยวชาญพิเศษ (ข้าว) สยามคูโบต้า คอร์ปอเรชั่น และการเสวนาหาทางออกในหัวข้อ “โลกเปลี่ยนไว ชาวนาไทยต้องปรับ” โดยวิทยากรผู้เชี่ยวชาญเรื่องข้าวในวันพุธที่ 3 สิงหาคม เวลา 08.00–15.00 น. ณ ห้องคอนเวนชัน เซ็นเตอร์ โรงแรมรามารการ์เด้นส์ กรุงเทพฯ

สำรองที่นั่งได้ที่ www.bangkokbiznews.com/seminar/rice ไม่เสียค่าใช้จ่ายใดๆ ทั้งสิ้นหรือสอบถามข้อมูลเพิ่มเติมโทร.08-7511-3381 ที่นั่งมีจำนวนจำกัดครับ

ข่าวจากหนังสือพิมพ์ ไทยรัฐ

การพัฒนาคอนไทยสู่ยุค 4.0 การกิจขับเคลื่อนประเทศหลังลงประชามติ

ไม่ว่าผลของประชามติรับร่างรัฐธรรมนูญจะออกมาอย่างไร ประเทศไทยยังต้องเดินไปข้างหน้า ขณะที่ภารกิจขับเคลื่อนประเทศของรัฐบาลที่ พล.อ.ประยุทธ์ จันทร์โอชา มักพูดถึง อยู่เสมอคือ การดำเนินนโยบาย “ไทยแลนด์ 4.0”

กระนั้นก็ตาม สิ่งซึ่ง พล.อ.ประยุทธ์ เป็นห่วงและกังวลก็คือ การจะเชื่อมคนไทยบางส่วนที่เป็นคนไทย 1.0, 2.0 และ 3.0 ไปสู่ “ไทยแลนด์ 4.0” ได้อย่างไร เพราะประเทศไทยมีคนหลากหลาย ตั้งแต่ 1.0-3.0 และยังมีคนไทย 1.0 อีกจำนวนไม่น้อยที่ต้องการความช่วยเหลือ รัฐมนตรีร่วมกับรัฐบาลที่ถูกสั่งให้ถ่ายทอดแนวความคิดของนายกฯ ไปสู่แผนยุทธศาสตร์ คือ ดร.สุวิทย์ เมษินทรีย์ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงพาณิชย์ เขาถอดรหัสหลักคิดของนายกรัฐมนตรี ที่ว่า “เราจะเดินหน้าไปด้วยกัน” และ “จะไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง” ออกมาเป็น 2 ยุทธศาสตร์หลัก คือ การปิดลดช่องว่างความเหลื่อมล้ำ และ การสร้างความมั่งคั่งร่วมกัน ดังที่เขาได้ให้สัมภาษณ์ “ทีมเศรษฐกิจ” ดังนี้...

3 กลไกพัฒนาประชาชน

“ในห้วงเวลาที่เหลืออยู่ประมาณ 1 ปี หลังการลงประชามติ รัฐบาลยังคงมีภารกิจ ที่สำคัญและต้องเร่งดำเนินการอยู่ 2 ประการ

ระยะสั้น คือ การรักษาโมเมนตัมของการฟื้นตัวจากวิกฤติ เพื่อส่งมอบให้กับรัฐบาลชุดต่อไป ไม่ว่าจะเป็นความต่อเนื่องของการเติบโตทางเศรษฐกิจ การลงทุน รายได้จากการท่องเที่ยว โอกาสในการเข้าถึงการศึกษาและการเรียนรู้ การสร้างความเป็นธรรมเพื่อขจัดความเหลื่อมล้ำ การปราบปรามคอร์รัปชัน ฯลฯ

ระยะยาว คือ การขับเคลื่อนปฏิรูปประเทศผ่านโมเดล “ไทยแลนด์ 4.0” ที่จะเชื่อมต่อกับ “ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี” เพื่อนำพาประเทศไปสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน อย่างแท้จริง ซึ่งจะต้องเริ่มลงมือทำตั้งแต่วันนี้”

ดร.สุวิทย์กล่าวว่า “ไทยแลนด์ 4.0” ตามที่ถอดรหัสออกมาเป็น 2 ยุทธศาสตร์หลัก จะดำเนินการได้ โดยผ่าน 3 กลไกสำคัญ คือ

1. การขับเคลื่อนประเทศด้วยนวัตกรรม ปัญญา เทคโนโลยี และความคิดสร้างสรรค์เพื่อแข่งขันได้ในเวทีโลก (Competitive Growth Engine) เปลี่ยนจากการทำมากได้น้อย เป็นทำน้อยได้มาก โดยการเติมเต็มปัญญา เทคโนโลยีและความคิดสร้างสรรค์ เพื่อไปสู่เศรษฐกิจที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม (Innovation Driven Economy)

2. การกระจายรายได้ โอกาส และความมั่งคั่งอย่างเท่าเทียม (Inclusive Growth Engine) เปลี่ยนจากการรวยกระจุก ต้องทำให้ความมั่งคั่งที่เพิ่มขึ้นเกิดการกระจายตัว เพื่อไปสู่ “สังคมที่ไม่ทอดทิ้งกัน” (Inclusive Society)

3. การพัฒนาและใช้เทคโนโลยีที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม (Green Growth Engine) เปลี่ยนจากการพัฒนาที่ไม่สมดุล เป็นการพัฒนาที่สมดุล เพื่อตอบโจทย์การพัฒนาที่ยั่งยืน ซึ่งนายกฯกำลังผลักดันเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน หรือ Sustainable Development Goals (SDG) ผ่านแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12

“Thailand 4.0” เป็นการผลักดันการปฏิรูปโครงสร้างเศรษฐกิจ การปฏิรูปการสร้างความรู้ผ่านระบบการวิจัยและการพัฒนา และการปฏิรูปคนและการศึกษาไปพร้อมๆกัน

วิธีเชื่อมคนไทย 1.0 สู่ 4.0

เขากล่าวว่า Thailand 4.0 จะเกิดขึ้นมาได้ก็ต่อเมื่อมี “คนไทย 4.0” แต่ในความเป็นจริง ประเทศเรามีคนที่หลากหลายตั้งแต่ 1.0-3.0 เรายังมีคนไทย 1.0 อีกจำนวนไม่น้อย ที่ต้องการได้รับความช่วยเหลือ จึงเห็นว่า มาตรการเร่งด่วนในระยะสั้น คือ ยกกระดับคุณภาพชีวิตของกลุ่มเป้าหมาย 5 กลุ่มหลัก ซึ่งส่วนใหญ่เป็นคนไทย 1.0 และ 2.0 ประกอบด้วย กลุ่มเกษตรกรรายย่อย กลุ่มเอสเอ็มอี โอท็อป แรงงานทักษะต่ำ คนด้อยโอกาส คนพิการ และคนยากจนในเมือง

ขณะนี้มีการทำงานในเชิงบูรณาการระหว่างกระทรวงและกลไก “ประชารัฐ” มีการผลักดันมาตรการต่างๆออกมาเป็นระลอกๆ เพื่อตอบโจทย์การได้รับความเป็นธรรม การเข้าถึงทรัพยากร การเพิ่มรายได้ การลดภาระค่าใช้จ่าย และการสร้างโอกาส

ส่วนมาตรการที่ส่งผลในระยะยาว เมื่อสามารถขยับคนไทย 1.0 และคนไทย 2.0 ให้สามารถยืนเคียงบ่าเคียงไหล่กับคนไทย 3.0 แล้ว ก็จะก้าวไปสู่การเป็น “คนไทย 4.0” ด้วยกัน ด้วยการปรับเปลี่ยนเกษตรกรแบบเดิมๆ เป็นสมาร์ท ฟาร์มเมอร์ ปรับเปลี่ยนเอสเอ็มอีและโอท็อปเป็นสมาร์ท เอ็นเตอร์ไพรส์/สตาร์ทอัพ ปรับเปลี่ยนผู้ประกอบการภาคบริการ ให้เป็นผู้ให้บริการที่มีมูลค่าสูง (High Value Services Providers) ปรับเปลี่ยนแรงงานที่มีอยู่ในปัจจุบัน ซึ่งส่วนใหญ่เป็นแรงงานทักษะต่ำถึงปานกลาง เป็นแรงงานทักษะสูง

สำหรับการสร้างเศรษฐกิจที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม ขณะนี้ภาคเอกชนและมหาวิทยาลัยมีความตื่นตัวเป็นอย่างมาก เริ่มจากมหาวิทยาลัยรัฐ 27 แห่งกำลังจะนำเสนอบทบาทในการขับเคลื่อน “ไทยแลนด์ 4.0” ผ่าน 2 ภารกิจสำคัญคือ การวิจัย และการสร้างคน

โดยมหาวิทยาลัยจะมีบทบาทนำร่วมกับเอกชนในการพัฒนาและขับเคลื่อน 5 กลุ่มเทคโนโลยีและอุตสาหกรรมเป้าหมาย พร้อมๆกับการวิจัยเพื่อตอบโจทย์ประเด็นท้าทายของประเทศ เช่น เรื่องคนสูงวัย ภาวะโลกร้อน การสร้างเมืองอัจฉริยะ พลังงานทางเลือก เป็นต้น

การกำหนดเทคโนโลยี/อุตสาหกรรมเป้าหมายใน “ไทยแลนด์ 4.0” ทำให้สามารถวางแผนกำลังคน และคุณภาพคนที่ต้องการในอนาคตได้อย่างชัดเจน ซึ่งจะทำให้มหาวิทยาลัยและอาชีวศึกษาต้องทำการปรับเปลี่ยนหลักสูตร ตลอดจนวิธีการเรียนการสอนใหม่ เพื่อให้สอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาอุตสาหกรรมและเทคโนโลยีดังกล่าว

โจทย์ท้าทายทางออกแรงงาน

ส่วนการเชื่อมโยงอุตสาหกรรม 4.0 กับการเตรียมพร้อมให้อุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม (เอสเอ็มอี) และแรงงานไทยรับมือกับความเปลี่ยนแปลง

ปัจจุบันมีเอสเอ็มอีและแรงงานจำนวนไม่น้อยที่มีความกังวลว่า หากนำหุ่นยนต์และระบบอัตโนมัติมาใช้ จะมีคนตกงานจำนวนมาก และหากใช้เงินทุนมหาศาลในการลงทุนด้านวิจัยและพัฒนา หรือการปรับเปลี่ยนการผลิตด้วยระบบดิจิทัลจะคุ้มทุนเมื่อไหร่

จากการร่วมหารือกับ นายเจน นำชัยศิริ ประธานสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย และทีมผู้บริหารในประเด็นดังกล่าว พบว่า ระบบอัตโนมัติ หุ่นยนต์ เครื่องช่วยทุ่นแรง ต่างๆ ทำให้คนงานทำงานง่ายขึ้น รวดเร็วขึ้น และมีประสิทธิภาพมากขึ้น

ขณะที่การลงทุนในด้านการวิจัยและพัฒนา และการผลิตด้วยระบบดิจิทัลนั้นอาจต้องลงทุนจำนวนมากในช่วงแรก แต่จะสร้างผลตอบแทนมูลค่ามหาศาลในภายหลัง

สอท.ได้จำแนกเอสเอ็มอีออกเป็น 5 กลุ่มคือ 1.กลุ่มเอสเอ็มอี 2.0 มีอยู่ประมาณ 35% 2.กลุ่มเอสเอ็มอี 2.5 มี 35% 3.กลุ่มเอสเอ็มอี 3.0 มี 20–25% 4.กลุ่มเอสเอ็มอี 3.5 มี 3–4% 5.กลุ่มเอสเอ็มอี 4.0 มีไม่ถึง 1% โจทย์ที่ท้าทายคือ เราจะขยับปรับเปลี่ยนเอสเอ็มอีไปสู่ระดับที่สูงขึ้นได้อย่างไร?

กลุ่มเอสเอ็มอี 2.0 นั้น ส่วนใหญ่เป็นเอสเอ็มอีที่ผสมผสานเครื่องจักร กับแรงงานคนการจะปรับเปลี่ยนเอสเอ็มอี 2.0 ให้เป็นเอสเอ็มอี 3.0 อาจสามารถทำได้ภายใน 5 ปี แต่ต้องมีการวัดผลการผลิตวิเคราะห์ Big Data แล้วปรับให้เป็นการเชื่อมโยงระหว่างเครื่องจักรกับเครื่องจักร

ส่วนกลุ่มเอสเอ็มอี 3.0 เป็นโรงงานที่ใช้ระบบอัตโนมัติทั้งหมด ไม่ต้องใช้แรงงาน ขณะที่ กลุ่มเอสเอ็มอี 3.0-3.5 เน้นเรื่องการเพิ่ม ผลิตภาพ การลดต้นทุน การเพิ่มคุณภาพ การทำให้ได้ปริมาณมาก เพื่อให้ได้ต้นทุนที่ต่ำ การจะปรับเปลี่ยนจากเอสเอ็มอี 3.0 ให้เป็นเอสเอ็มอี 4.0 ต้องนำเอาเทคโนโลยีและติดตั้งระบบมาช่วย ที่สำคัญอย่างยิ่งต้องเน้นที่กระบวนการและนวัตกรรมทางธุรกิจ ไม่ใช่แค่นวัตกรรมผลิตภัณฑ์อย่างเดียวเป็นอยู่ในปัจจุบัน

ส่วนกลุ่มเอสเอ็มอี 4.0 จะเป็นผู้ประกอบการรายใหญ่ที่มีกระบวนการผลิตที่เป็นกระบวนการบูรณาการแล้ว กลุ่มนี้จะมีการใช้ประโยชน์จากอินเทอร์เน็ตในทุกสรรพสิ่ง หรือ Internet of Things (IoT) ในการเชื่อมผู้ผลิตกับลูกค้าจากทั่วโลก ในลักษณะบูรณาการจากต้นทางสู่ปลายทาง โดยไม่ต้องมีคนมาเกี่ยวข้องในกระบวนการผลิต

การเปลี่ยนจากเอสเอ็มอี 2.0 ไปสู่เอสเอ็มอี 4.0 เลย ทำได้ยากมาก ปกติต้องปรับเป็นเอสเอ็มอี 3.0 (Automation) ก่อน ซึ่งภาครัฐสามารถช่วยได้ในด้านการพัฒนาองค์ความรู้ การศึกษาความเป็นไปได้และการประเมินตนเองของผู้ประกอบการ

การพัฒนาติดตั้งระบบ (System Integrators) ตลอดจนการออกแบบกระบวนการ (Process Design) แต่สุดท้ายแล้ว ภาคเอกชนต้องลงทุนด้านเครื่องจักรเอง ซึ่งรัฐอาจจะต้องมีกองทุนเข้าไปช่วยเหลือในช่วงเปลี่ยนผ่านนี้

โจทย์ที่ทำทายต่อมาก็คือ หากผู้ประกอบการเป็นเอสเอ็มอี 4.0 กันหมด คนงานจะอย่างไร ต้องทำความเข้าใจก่อนว่า ถ้าโรงงานไม่อัพเกรด ก็จะทำให้สินค้าไม่ได้คุณภาพ ส่งสินค้าได้ไม่ตรงเวลา ผลิตสินค้าได้ไม่คุ้มทุน สุดท้ายบริษัทก็อยู่ไม่ได้ คนก็จะตกงาน

แต่ถ้าสามารถปรับเป็นเอสเอ็มอี 4.0 จะทำให้พนักงานที่อยู่ในบริษัททำงานง่ายขึ้น คุณภาพชีวิตดีขึ้น แต่เงื่อนไขที่สำคัญคือ แรงงานต้องปรับตัว พัฒนาทักษะและมีฝีมือที่เครื่องจักรทำแทนไม่ได้ ซึ่งปัจจุบันกระทรวงแรงงานอยู่ระหว่างจัดทำแผนพัฒนาแรงงานตามยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี โดยพัฒนาจากกำลังคนไปสู่พลังสมอง โดยร่วมมือกับภาคเอกชนในการฝึกทักษะแรงงานชุดใหม่

ผลักดันแผนพัฒนา “จังหวัด 4.0”

ดร.สุวิทย์กล่าวว่า อีกส่วนที่สำคัญคือ ต้องมีการจัดทำแผนพัฒนาเศรษฐกิจ “จังหวัด 4.0” เพื่อส่งเสริมให้จังหวัดเป็นพื้นที่ที่น่าสนใจ ดึงดูดการลงทุนทั้งจากภายในและภายนอก ยกกระดับคนในพื้นที่ให้มีผลิตภาพสูง รวมถึงการพัฒนาสินค้าและบริการของจังหวัดให้มีมูลค่าสูงและสามารถแข่งขันได้ เป็นการสร้างการกระจายความมั่งคั่งไปสู่จังหวัด โดยแยกเป็น 2 กลุ่มเป้าหมาย

คือ “กลุ่มเอสเอ็มอี 1.0–2.0” เน้นการยกระดับมาตรฐานและผลิตภาพ การเข้าถึงแหล่งเงินทุน การสร้างเครือข่ายธุรกิจ และการเข้าถึงตลาด

“กลุ่มเอสเอ็มอี 3.0” เน้นเรื่องการสร้างนวัตกรรม โมเดลธุรกิจ การทำธุรกิจบนดิจิทัลแพลตฟอร์ม และการสร้างเครือข่ายการค้าและการลงทุนในต่างประเทศ

แผนพัฒนาเศรษฐกิจ “จังหวัด 4.0” จะเน้นการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจของจังหวัด อาทิ คมนาคม โลจิสติกส์ ระบบอินเทอร์เน็ต ตลาดกลางสินค้าเกษตร ตลาดชุมชน ตลาดอีคอมเมิร์ซ ตลอดจนกองทุนพัฒนาจังหวัด (Provincial Venture Capital) โดยมีการบ่งชี้อุปสรรคในเชิงระบบ กฎระเบียบ เพื่อเสนอให้รัฐบาลปลดล็อกข้อจำกัด

แผนพัฒนาเศรษฐกิจ “จังหวัด 4.0” ถือเป็นสัญญาประชาคมของประชาชนในระดับพื้นที่ จะเป็นยุทธศาสตร์เชิงพื้นที่ที่เชื่อมต่อ “ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี” และ “ไทยแลนด์ 4.0” เข้าด้วยกัน ภาคเอกชนและภาคประชาสังคมจะเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดและสร้างอนาคตจังหวัดของตนเอง จึงเป็นการปลูกฝังระบอบประชาธิปไตยให้เกิดขึ้นอย่างแท้จริง

มิเพียงเท่านั้น แผนพัฒนาเศรษฐกิจ “จังหวัด 4.0” จะตอบโจทย์ความต้องการของประชาชนในพื้นที่ ลดโอกาสการสูญเสียจากการใช้ทรัพยากรอย่างไม่มีประสิทธิภาพ ที่มาจากภาครัฐารวมถึงปิดกั้นโอกาสการแทรกแซง หรือดำเนินมาตรการประชานิยมอย่าง เข้มข้นที่มาจากนักการเมืองอย่างในอดีต

ดร.สุวิทย์สรุปทิ้งท้ายว่า นายกขกล่าวย้ำอยู่เสมอว่า หัวใจสำคัญของการขับเคลื่อน “ไทยแลนด์ 4.0” คือ “คนไทย 4.0” เพื่อให้สอดรับกับโลกในศตวรรษที่ 21 คนไทยจะต้องปรับเปลี่ยนตนเองใน 4 มิติ คือ

1.เป็นคนไทยที่มีความรู้ ทักษะ และความสามารถที่สอดรับกับโลกในศตวรรษที่ 21

2.เป็นคนไทยที่มีความรับผิดชอบต่อสังคม 3.เป็นคนไทยมีอัตลักษณ์ความเป็นไทยที่สามารถยืนอย่างมีศักดิ์ศรีในเวทีสากล 4.เป็นดิจิทัลไทยเพื่อสอดรับกับการเข้าสู่ยุคดิจิทัล

นอกจากนี้ “คนไทย 4.0” จะเกิดขึ้นได้จะต้องมีการเรียนรู้ใน 4 เรื่องสำคัญคือ การเรียนรู้เพื่อสร้างเสริมแรงบันดาลใจให้มีชีวิตอยู่อย่างมีความหมาย การเรียนรู้เพื่อบ่มเพาะความคิดสร้างสรรค์ และความสามารถในการรังสรรค์สิ่งใหม่ๆ การเรียนรู้เพื่อปลูกฝังจิตสาธารณะ ยึดประโยชน์ส่วนรวมเป็นที่ตั้ง และการเรียนรู้เพื่อมุ่งการทำงานให้เกิดผลสัมฤทธิ์

เรื่องการปฏิรูปคน ปฏิรูปการศึกษา เป็นเรื่องใหญ่ที่ต้องใช้เวลา ซึ่งกระทรวงศึกษาฯ กระทรวงแรงงาน และกระทรวงที่เกี่ยวข้องกำลังขับเคลื่อนเรื่องดังกล่าวผ่านกลไก “ประชารัฐ” คาดว่าผลสัมฤทธิ์จะเริ่มทยอยออกมาในไม่นานเกินรอ

ทั้งหมดนี้คือ ภารกิจของรัฐบาลในการ “ซ่อมเสริมฐานราก” และ “เตรียมการสู่อนาคต” ให้กับประเทศไทย เพื่อไปสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน ก่อนที่จะส่งไม้ต่อ ให้กับรัฐบาลชุดต่อไป

"ทีมเศรษฐกิจ"